

Tystnaden i spåret: berättelsen om Charlotte Kalla

Berättelse

En barndom i snön

Charlotte Kalla föddes den 22 juli 1987 i Tärendö, en liten by i Norrbotten där vintern dominerar stora delar av året. Att växa upp så långt norrut innebär att snön blir en del av vardagen, och för många barn i Tornedalen var skidåkningen lika självklar som att gå. Med tornedalska rötter och både svenska och finska traditioner i familjen formades hon tidigt av en miljö där hårt arbete och tålmod värderades högt. Redan som barn visade hon en ovanlig talang, men det var inte bara talangen som skulle bära henne långt.

Genombrottet

Charlotte Kallas internationella genombrott kom säsongen 2007–2008. Som 20-åring deltog hon för första gången i Tour de Ski, en av de mest krävande tävlingarna i längdåkning, och vann hela touren. Att en så ung åkare lyckades med detta var sensationellt, och hon belönades med Jerringpriset, som svenska folket röstar fram. Följaktligen blev hon över en natt ett namn som hela landet kände till.

Mästaren

Det som gjorde Charlotte Kalla till en legend var dock inte en enstaka seger, utan en lång rad av dem. Vid OS i Vancouver 2010 tog hon guld på 10 kilometer. Fyra år senare, i Sotji 2014, åkte hon ett slutlopp i stafetten som många svenskar minns än idag och som gav laget guld. I Pyeongchang 2018 vann hon sitt tredje OS-guld i skiathlon. Sammanlagt tog hon nio olympiska medaljer och tretton VM-medaljer, vilket innebär att hon delar rekordet som Sveriges mest medaljtyngda olympier genom tiderna.

Å ena sidan var hon känd för att vara lugn och tillbakadragen, någon som sällan tog stor plats utanför spåret. Å andra sidan visade hon en enorm vilja när det gällde. Många minns just kontrasten mellan den tysta, eftertänksamma personen och den stenhårda tävlingsmänniskan.

Motgångar och avslut

Karriären var långt ifrån en rak väg uppåt. Vid flera tillfällen drabbades hon av sjukdom och utmattningsbesvär som tog lång tid att ta sig igenom, och det fanns perioder då hennes framtid inom idrotten var oviss. Trots detta kom hon gång på gång tillbaka. I mars 2022, efter de svenska mästerskapen, meddelade hon att hennes elitkarriär var över. Då hade hon tävlat på högsta nivå i över femton år.

Charlotte Kallas berättelse handlar därför om mer än medaljer. Den antyder något om vad som krävs för att uthärda, om tystnad som styrka och om att en bakgrund i en liten by inte sätter någon gräns för hur långt man kan nå.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
dominerar	styr och tar störst plats
Tornedalen	område i norra Sverige nära finska gränsen
tålamod	förmågan att vänta och kämpa lugnt
krävande	som är svårt och tar mycket energi
sensationellt	mycket överraskande och uppseendeväckande
enstaka	en enda, inte flera
medaljtyngd	som har vunnit många medaljer
tillbakadragen	som inte söker uppmärksamhet
utmattning	extrem trötthet
oviss	osäker, inte bestämd
uthärda	klara av något jobbigt under lång tid
antyder	visar något utan att säga det rakt ut

Läsförståelsefrågor

1. Hur beskriver texten den miljö där Charlotte Kalla växte upp?
2. Varför kallas hennes seger i Tour de Ski 2008 "sensationell"?
 1. Det var första gången en svensk vann touren.
 2. Hon var mycket ung och tävlade där för första gången.
 3. Hon vann trots att hon var skadad.
3. Vilket av följande stämmer om hennes OS-guld?
 1. Hon tog alla tre guld i samma OS.
 2. Hon tog guld i Vancouver, Sotji och Pyeongchang.
 3. Hon tog bara guld i stafett.
4. Vad menas i texten med uttrycket "delar rekordet"?
 1. Hon har slagit alla andra svenska olympier.
 2. Hon har lika många medaljer som någon annan svensk olympier.
 3. Hon delade sina medaljer med sitt lag.
5. Hur beskrivs kontrasten i hennes personlighet?
 1. Hon var glad utanför spåret men ledsen i tävling.
 2. Hon var tyst och lugn till vardags men stenhård i tävling.
 3. Hon var högljudd både privat och i tävling.
6. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Charlotte Kalla slutade tävla direkt efter sitt första OS-guld.
 2. Hon hade perioder då hennes framtid i idrotten var osäker.
 3. Hon fick Jerringpriset efter Tour de Ski.
 4. Hennes tränare kom också från Tärendö.
7. Varför säger texten att hennes berättelse "handlar om mer än medaljer"?
8. I sista stycket står det att tystnad kan vara en styrka. Vad tror du menas med det?
9. Texten säger inte rakt ut att hon var en förebild, men det antyds. Vilka ord eller meningar ger den känslan?
10. Varför tror du att hennes slutlopp i Sotji 2014 har blivit ett så minnesvärt ögonblick för många svenskar?
11. Vad i Charlotte Kallas uppväxt kan ha bidragit till hennes framgång? Ge minst två exempel ur texten.
12. Vilket budskap vill berättelsen som helhet förmedla till läsaren?

Facit

1. Exempel på svar: Som en liten by långt norrut där vintern och snön präglar vardagen, och där hårt arbete och tålamod värderades högt.
2. b
3. b
4. b
5. b
6. 1. nej b) ja c) ja d) det står inte i texten
7. Exempel på svar: För att den också handlar om hennes vilja, hennes förmåga att resa sig efter motgångar och vad bakgrunden betydde, inte bara om segrarna.
8. Exempel på svar: Att man inte behöver synas eller höras mycket för att vara stark; ett lugn och en inre kraft kan vara minst lika viktigt som att ta plats.
9. Exempel på svar: Meningar om att en bakgrund i en liten by inte sätter gränser för hur långt man kan nå, och beskrivningen av hennes vilja och uthållighet.
10. Exempel på svar: Loppet var avgörande och spännande, och hennes starka insats gav Sverige guld, vilket skapade en stark gemensam känsla.
11. Exempel på svar: Den långa och snörika vintern gjorde skidåkning naturlig, och familjens värderingar om hårt arbete och tålamod kan ha format hennes vilja.
12. Exempel på svar: Att framgång kräver uthållighet och vilja, och att ingen bakgrund är för liten för att man ska kunna nå långt.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten lämpar sig för samtal om förebilder, uthållighet och hur bakgrund och miljö påverkar våra möjligheter. Tema: tyst styrka och att resa sig efter motgångar. Frågorna 8–12 tränar inferens och tolkning; uppmuntra eleverna att hänvisa till specifika ställen i texten.

Diskussionsfrågor

- Texten beskriver Charlotte Kalla som tyst men stark. Kan tystnad vara en styrka? Diskutera.
- Hur mycket tror du att miljön man växer upp i påverkar vad man kan lyckas med?
- Charlotte Kalla kom tillbaka efter sjukdom flera gånger. Vad hjälper en människa att inte ge upp?
- Vilka egenskaper hos en förebild tycker du är viktigast?
- **Skriv (6 meningar):** Skriv om en person du beundrar. Vem är det, vad har personen gjort, och vad kan du lära dig av honom eller henne?

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Charlotte Kalla – https://en.wikipedia.org/wiki/Charlotte_Kalla
- Sveriges Olympiska Kommitté – <https://sok.se/idrottare/idrottare/c/charlotte-kalla.html>
- Svenska Skidförbundet – <https://www.skidor.com/idrotter/langdakning/nyheter/2022/2022-03-22-charlotte-kalla-avslutar-sin-elitkarriar-med-sm-veckan-i-pitea>
- Olympics.com – <https://www.olympics.com/en/athletes/charlotte-kalla>

Faktagranskad i juni 2026. Charlotte Kalla föddes 22 juli 1987 i Tärendö i Norrbotten och har tornedalska rötter. Hon vann Tour de Ski 2008 som 20-åring. Hon tog tre OS-guld (Vancouver 2010 på 10 km, Sochi 2014 i stafett, Pyeongchang 2018 i skiathlon) och totalt nio OS-medaljer (tre guld, sex silver) samt 13 VM-medaljer. Hon avslutade sin elitkarriär i mars 2022. Hon delar rekordet som Sveriges mest medaljtyngda olympier genom tiderna. Antalet silvermedaljer (sex) och det exakta antalet VM-medaljer (13) är de uppgifter där små variationer kan förekomma mellan källor; siffrorna här följer Wikipedia och SOK.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.